

Populacja orła przedniego *Aquila chrysaetos* w polskich Karpatach w latach 2016–2018

Population of the golden eagle *Aquila chrysaetos* in the Polish part of the Carpathians in 2016–2018

MARIAN STÓJ

Magurski Park Narodowy
Komitet Ochrony Orłów Region Podkarpacki
38–200 Jasło, ul. Podzamcze 1a
e-mail: mstoj@poczta.fm

Słowa kluczowe: orzeł przedni, *Aquila chrysaetos*, Karpaty, liczebność, rozmieszczenie, parametry rozrodcze.

W latach 2016–2018 na obszarze ok. 7730 km² polskich Karpat stwierdzono występowanie 27–30 par orła przedniego *Aquila chrysaetos*, a przeciętne wyliczone zagęszczenie populacji wynosiło 0,35–0,39 pary na 100 km² powierzchni całkowitej. Populacja lęgowa utrzymywała się na tym samym poziomie, co w latach 2012–2015, a także o zbliżonej liczebności w porównaniu do lat 1997–2011, natomiast była liczniejsza niż w latach 1993–1996. W Karpatach Wschodnich zarejestrowano 13 par, a w Karpatach Zachodnich 12–15. Średni sukces gniazdowy w czasie trzyletnich badań wyniósł 77,5%, przeciętna liczba piskląt odchowywana przez statystyczną parę przystępującą do lęgu wynosiła 0,85, a liczba młodych na parę z udanym lęgiem – 1,10. Parametry rozrodu karpackiej populacji różniły się w poszczególnych latach. Najwyższy sukces gniazdowy (88,2%) orły przednie odniosły w 2016 roku, a znacznie niższy (57,1%) w 2018 roku. Straty całkowite (9 przypadków; 22,5% lęgów) były spowodowane m.in. niekorzystnymi warunkami pogodowymi oraz działalnością ludzką. Niepokoi zbyt mała liczba par przystępująca do lęgów. Sukces gniazdowy zależał głównie od warunków atmosferycznych w trakcie lęgów oraz ograniczonej bazy pokarmowej. Zmniejszanie powierzchni łowisk jest efektem działalności ludzkiej, powstawania rozproszonej zabudowy, a także wtórnej sukcesji i zalesień. Nadziej na poprawę żerowisk orła przedniego są wdrażane obecnie plany ochrony dla obszarów Natura 2000, w których gniazduje zdecydowana większość par karpackiej populacji tego gatunku. W latach 1999–2018 zaobrączkowano w gniazdach 137 młodych orłów przednich. Otrzymano 19 wiadomości powrotnych, a odległość pomiędzy miejscem wyklucia a ponownym stwierdzeniem dla wszystkich ptaków wyniosła 49 km (mediana; $n = 19$) i była mniejsza u ptaków młodszych – 7 km (mediana; $n = 9$), a dla orłów starszych wynosiła 54,5 km (mediana; $n = 10$). Najstarszy orzeł przedni miał 10 i pół roku.